

Oikeustapauskokoelma

Asia C-258/14

**Eugenia Florescu ym.
vastaan
Casa Județeană de Pensii Sibiu ym.**

(Curtea de Apel Alba Iulian esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö – SEUT 143 artikla – Jäsenvaltion maksutasevaikeudet – Euroopan unionin myöntämä rahoitustuki – Euroopan unionin ja tuensaajana olevan jäsenvaltion välillä tehty yhteisymmärryspöytäkirja – Sosiaalipolitiikka – Yhdenvertaisen kohtelun periaate – Kansallinen lainsäädäntö, jossa kielletään julkisen sektorin vanhuuseläkkeen ja julkisen laitoksen palveluksessa tehdystä työstä saatavien palkkatulojen kumulointi – Sellaisten henkilöiden, joiden toimikauden pituudesta säädetään perustuslaissa, ja virkatuomareiden erilainen kohtelu

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 13.6.2017

1. *Ennakkoratkaisukysymykset – Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta – Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet – Euroopan unionin ja tuensaajana olevan jäsenvaltion välillä tehty yhteisymmärryspöytäkirja, jolla konkretisoidaan jäsenvaltion sitoumus määrättyjen taloudellisten tavoitteiden noudattamisesta, on toimielimen toimi*

(SEUT 143 ja SEUT 267 artikla; neuvoston asetuksen N:o 332/2002 3 a artikla)

2. *Talous- ja rahapolitiikka – Talouspolitiikka – Maksutase – Jäsenvaltion vaikeudet – Romanian kanssa tehty yhteisymmärryspöytäkirja, jolla konkretisoidaan sen sitoumus määrättyjen taloudellisten tavoitteiden noudattamisesta – Romanian velvollisuus säätää vanhuuseläkkeiden ja palkkatulojen kumulaatiokiellosta – Velvollisuutta ei ole*

(SEUT 143; asetuksen N:o 332/2002; neuvoston päätös 2009/459)

3. *Talous- ja rahapolitiikka – Talouspolitiikka – Maksutase – Jäsenvaltion vaikeudet – Romanian kanssa tehty yhteisymmärryspöytäkirja, jolla konkretisoidaan sen sitoumus määrättyjen taloudellisten tavoitteiden noudattamisesta – Sellaisen kansallisen lainsäädännön säätäminen, jossa kielletään vanhuuseläkkeen ja palkkatulojen kumulaatiokiellosta – Omaisuuden suojaan loukkaaminen – Omaisuuden suoja ei ole loukattu*

(SEU 6 artikla; Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artikla ja 52 artiklan 1 kohta; neuvoston päätös 2009/459)

4. *Sosiaalipolitiikka – Yhdenvertainen kohtelu työssä ja ammatissa – Direktiivi 2000/78 – Soveltamisala – Kansallinen lainsäädäntö, jossa kielletään vanhuuseläkkeen kumulointi julkisen laitoksen palveluksessa tehdystä työstä saatavien tulojen kanssa – Sellaisten tuomareiden, joiden toimikauden pituudesta säädetään perustuslaissa, ja virkatuomareiden erilainen kohtelu ei kuulu direktiivin soveltamisalaan*

(Neuvoston direktiivin 2000/78 2 artiklan 2 kohdan b alakohta)

1. Euroopan yhteisön ja Romanian välillä Bukarestissa ja Brysselissä 23.6.2009 tehty yhteisymmärryspöytäkirja on katsottava SEUT 267 artiklassa tarkoitetuksi Euroopan unionin toimielimen toimeksi, jota Euroopan unionin tuomioistuinta voidaan pyytää tulkitsemaan.

Pöytäkirjan oikeusperustana on SEUT 143 artikla, jossa unionille annetaan toimivalta antaa keskinäistä apua jäsenvaltiolle, jonka rahayksikkö ei ole euro ja jolla on maksutasevaikeuksia tai jolla tällaiset vaikeudet uhkaavat vakavasti. Yhteisymmärryspöytäkirja on toimenä, jonka oikeusperusta on tämän tuomion 31–33 kohdassa mainituissa unionin oikeussäännöissä ja jonka unioni on komission edustamana tehnyt, katsottava SEUT 267 artiklan b alakohdassa tarkoitetuksi unionin toimielimen toimeksi.

(ks. 31, 35 ja 36 kohta sekä tuomiolauselman 1 kohta)

2. Euroopan yhteisön ja Romanian välillä Bukarestissa ja Brysselissä 23.6.2009 tehtyä yhteisymmärryspöytäkirjaa on tulkittava siten, ettei se velvoita antamaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kansallista lainsäädäntöä, jossa kielletään kumuloimasta julkisen sektorin nettoeläkettä sellaisten tulojen kanssa, jotka saadaan työskentelystä julkisen laitoksen palveluksessa, silloin kun tämän vanhuuseläkkeen suuruus ylittää sen keskimääräisen kansallisen bruttopalkan, jota on käytetty perusteena sosiaaliturvaan tarkoitettua valtion budjettia vahvistettaessa.

Kuten ensimmäiseen kysymykseen annetun vastauksen yhteydessä todettiin, yhteisymmärryspöytäkirjalla on konkretisoitu unionin ja jäsenvaltion välinen sitoumus talousohjelmasta, jota noudattamalla tämä voi hyötyä SEUT 143 artiklassa tarkoitettua jäsenvaltioiden maksutaseiden keskipitkän aikavälin rahoitustukijärjestelystä, josta on tarkemmin säädetty asetuksessa N:o 332/2002. Pöytäkirjassa on mainittu joukko talouspoliittisia vaatimuksia, joiden noudattamista rahoitustuen myöntäminen edellyttää ja jotka komissio on vahvistanut yhdessä Romanian viranomaisten kanssa päätöksen 2009/458 määräysten mukaisesti. Yhteisymmärryspöytäkirjassa ei, vaikka se onkin velvoittava, kuitenkaan ole erityisiä määräyksiä, joilla velvoitettaisiin antamaan pääasiassa kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö.

(ks. 38, 41 ja 42 kohta sekä tuomiolauselman 2 kohta)

3. SEU 6 artiklaa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklaa on tulkittava siten, etteivät ne ole esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa kielletään kumuloimasta julkisen sektorin nettoeläkettä sellaisten tulojen kanssa, jotka saadaan työskentelystä julkisen laitoksen palveluksessa, silloin kun tämän vanhuuseläkkeen suuruus ylittää tietyn kynnyksen.

Tämän osalta on ensin mainittava siitä, että kuten lain nro 329/2009 2 §:n sanamuodosta nähdään, rajoitus on luonteeltaan poikkeus ja että se on tarkoitettu väliaikaiseksi. Sillä ei myöskään aseteta kyseenalaiseksi eläkeoikeuden periaatetta vaan rajoitetaan tämän oikeuden käyttöä tarkasti määritellyissä ja rajatuissa olosuhteissa eli silloin, kun eläke kumuloidaan julkisen laitoksen palveluksessa tehtävän työn kanssa ja kun eläkkeen suuruus ylittää tietyn kynnyksen. Pääasiassa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön osalta todettakoon erityisesti, että sen tavoitteena on sekä julkisen sektorin palkkamenojen supistaminen että eläkejärjestelmän uudistaminen, eli kyse on

päätöksellä 2009/459 ja yhteisymmärryspöytäkirjalla vahvistetuista tavoitteista niiden maksutasevaikeuksien rajoittamiseksi, jotka ovat saaneet Romanian pyytämään unionin rahoitustukea. Tällaisia tavoitteita on pidettävä yleisen edun mukaisina.

Pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännön soveltuvuutta ja tarpeellisuutta tarkasteltaessa on muistettava, että jäsenvaltioilla on, kun ne tekevät päätöksiä tällaisessa erityisessä taloudellisessa tilanteessa, laaja harkintavalta ja että ne pystyvät parhaiten määrittelemään toimenpiteet, joilla tavoiteltu päämäärä kyetään saavuttamaan.

(ks. 55–57 ja 60 kohta sekä tuomiolauselman 3 kohta)

4. Yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27.11.2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY 2 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, ettei sitä sovelleta tulkittaessa pääasiassa kyseessä olevan kaltaista kansallista lainsäädäntöä, jossa säädettyä kieltoa kumuloida nettoeläke julkisen laitoksen palveluksessa tehdystä työstä saatavien tulojen kanssa silloin, kun tämän vanhuuseläkkeen suuruus ylittää sen keskimääräisen kansallisen bruttopalkan, jota on käytetty perusteena sosiaaliturvaan tarkoitettua valtion budjettia vahvistettaessa, sovelletaan virkatuomareihin mutta ei henkilöihin, jotka on nimitetty kyseisen valtion perustuslaissa säädetyksi toimikaudeksi.

(ks.66 kohta ja tuomiolauselman 4 kohta)